EVROPSKÁ
KOMISE

V Bruselu dne 23.11.2017
SWD(2017) 382 final

**PRACOVNÍ DOKUMENT ÚTVARŮ KOMISE**

**SOUHRN POSOUZENÍ DOPADŮ**

***Průvodní dokument k***

**nařízení Komise (EU) .../...,**

**kterým se stanoví rámcový pokyn pro obchodní zajištění výkonové rovnováhy v elektroenergetice**

{C(2017) 7774 final} - {SWD(2017) 383 final}

## Souhrnný přehled

**Posouzení dopadů k nařízení Komise, kterým se stanoví rámcový pokyn pro obchodní zajištění výkonové rovnováhy v elektroenergetice**

## A. Potřeba opatření

**Proč? Jaký problém se řeší?**

Mechanismy pro zajištění výkonové rovnováhy nejsou pouze technickou otázkou zajišťující stabilitu soustavy, ale mají významné obchodní důsledky a z toho vyplývající důsledky pro hospodářskou soutěž. Když provozovatelé přenosových soustav zasahují za účelem nastolení rovnováhy mezi poptávkou a nabídkou, často narážejí na **nedostatečnou hospodářskou soutěž v oblasti služeb výkonové rovnováhy**, jejíž příčinou je malý počet dostupných dodavatelů pro účely zajištění výkonové rovnováhy. Nedostatečná hospodářská soutěž vyplývá ze způsobu, jakým jsou stanovovány ceny regulační energie, a z nedostatečného využití přeshraniční přenosové kapacity (tj. roztříštěných vnitrostátních trhů pro zajištění výkonové rovnováhy). V Evropě dosud existují značné rozdíly v cenách regulační energie a chybějí účinná pravidla, jež by umožňovala k zajištění výkonové rovnováhy účinně využívat přeshraniční přenosovou kapacitu. Současné metody používané k aktivaci regulační energie nevyužívají celý potenciál sítě a ponechávají dostupné kapacity nevyužitými. Stávající ceny regulační energie vždy neodrážejí nedostatek a neodměňují flexibilitu.

**Čeho by měla tato iniciativa dosáhnout?**

Rostoucí množství elektřiny z obnovitelných zdrojů, zejména z větrné energie, a další změny směřující k dosažení nízkouhlíkového hospodářství vyžadují, aby byla elektrizační soustava schopna integrovat kolísavější a rozptýlenější zdroje výroby elektřiny. Očekává se, že navrhovaný prováděcí akt **zabezpečí rovnováhu mezi nabídkou a poptávkou po elektřině při co nejnižších nákladech** pro zákazníky, a umožní tak dokončit integraci vnitřního trhu s elektřinou.

**Jakou přidanou hodnotu budou mít tato opatření na úrovni EU?**

Navrhovaná opatření řeší neúčinné využití evropské elektroenergetické přenosové soustavy zlepšením koordinace, harmonizace a transparentnosti trhu pro zajištění výkonové rovnováhy, **maximalizací využití dostupné přeshraniční přenosové kapacity** pro účely zajištění výkonové rovnováhy a zároveň posílením bezpečnosti soustavy a integrací trhů s elektřinou s cílem **podpořit hospodářskou soutěž**. Dále bude dosaženo určitého minimálního stupně harmonizace, který je potřebný pro dokončení integrace vnitřního trhu s elektřinou, přičemž provádění pravidel tohoto vnitřního trhu bude ponecháno na provozovatelích přenosových soustav a národních regulačních orgánech.

## B. Řešení

**Jaké legislativní a nelegislativní možnosti byly zvažovány? Je některá možnost upřednostňována? Proč?**

Fungování trhů pro zajištění výkonové rovnováhy by se mohlo zlepšit díky řešení příčin nedostatečné hospodářské soutěže v oblasti služeb výkonové rovnováhy, a sice:

- harmonizací metodiky stanovení cen regulační energie a
- využitím přeshraniční přenosové kapacity pro výměny regulační energie.

Za tímto účelem se zvažují tyto možnosti politiky:

- **Základní scénář: žádné další opatření na úrovni EU**
- **Možnost 1: harmonizace metodiky stanovení cen regulační energie**
  - **Varianta 1.A:** metodika „pay-as-cleared“
  - **Varianta 1.B:** metodika „pay-as-bid“
- **Možnost 2: využití přeshraniční přenosové kapacity pro výměny regulační energie**
  - **Varianta 2.A:** *pouze* přeshraniční výměny
  - **Varianta 2.B:** přeshraniční *a* vnitrostátní výměny
  - **Varianta 2.C (zavržená):** prosadit, aby úkoly nadnárodních provozovatelů zajišťujících výkonovou rovnováhu plnily regionální regulované subjekty

Z posouzení vyplynulo, že varianta 1.A je předpokladem pro uvedení do praxe kterékoli z variant možnosti 2, a že varianta 1.A a varianty možnosti 2 se tak vzájemně doplňují. Lze předpokládat, že největší výhody by mohla přinést varianta 2.C, avšak ve třetím energetickém balíčku pro ni v současnosti neexistuje žádný právní základ, a proto bylo rozhodnuto, že tato varianta nebude dále posuzována.

Posouzení ukázalo, že nejpřiměřenější možností pro dosažení cílů tohoto návrhu je **varianta 2.B ve spojení s variantou 1.A**. Taková volba předpokládá použití metodiky „pay-as-cleared“ (stanovování marginálních cen) při stanovování regulační energie, standardizaci produktů pro zajištění výkonové rovnováhy a vytvoření celoevropských platforem pro zajištění výkonové rovnováhy k usnadnění koordinace provozních postupů mezi

provozovateli přenosových soustav. Taková koordinace stále vychází z koncepce místní odpovědnosti v rámci jednotlivých zón zajištění výkonové rovnováhy, které jsou tvořeny jednou nebo více regulačními oblastmi, ale které nemusí nutně zahrnovat více než jeden členský stát. Tento přístup je tedy slučitelný se stávajícími zásadami bezpečnosti provozu.

**Kdo podporuje kterou možnost?**

Většina zainteresovaných stran je pro zavedení metodiky „pay-as-cleared" spolu s přijetím závazného nařízení o přeshraničních *a* vnitrostátních výměnách regulační energie. Fórum, které se v březnu 2016 uskutečnilo ve Florencii, zdůraznilo důležitost trhů pro zajištění výkonové rovnováhy pro integrovaný a dobře fungující vnitřní trh s energií a vyzvalo Komisi, aby urychleně předložila členským státům nařízení, jímž se stanoví rámcový pokyn pro obchodní zajištění výkonové rovnováhy v elektroenergetice.

## C. Dopady upřednostňované možnosti

**Jaké jsou výhody upřednostňované možnosti (je-li nějaká doporučena, jinak uveďte výhody hlavních možností)?**

Varianta 2.B ve spojení s variantou 1.A může přinést **významné sociální výhody** díky účinnějšímu využití evropské elektroenergetické přenosové infrastruktury, což povede k větší likviditě a větší hospodářské soutěži. Navrhovaná opatření pomohou směrovat investice do výroby do míst, kde jsou nejúčinnější, a snížit potřebu investovat do rozšíření sítě nebo do záložních kapacit k nepravidelně vyráběné energii.

Ve variantě 2.B je provozovatelům přenosových soustav povoleno nejen si vzájemně vyměňovat systémové odchylky, ale i vyměňovat si standardní produkty k zajištění výkonové rovnováhy. Výměna standardních produktů k zajištění výkonové rovnováhy vede k nákladově efektivnějšímu využití zdrojů: nejdražší z dostupných jednotek se použijí k záporné regulaci a ty nejlevnější zajistí kladnou regulaci. Kombinovaný účinek vzájemné výměny systémových odchylek a přeshraniční výměny regulační energie vede v porovnání se základním scénářem k úsporám ve výši **přibližně 479 milionů EUR ročně**. Téměř všechny uvedené výhody může přinést pouze varianta 2.C; varianta 2.A toho nedosáhne.

**Jaké jsou náklady na upřednostňovanou možnost (je-li nějaká doporučena, jinak uveďte náklady na hlavní možnosti)?**

Celkové náklady při variantě 2.B ve spojení s variantou 1.A jsou spojeny s dvěma klíčovými prvky. První část nákladů souvisí se zavedením společného technického kontrolního orgánu, postupu zúčtování a systému vzájemné výměny systémových odchylek. Druhá část nákladů se týká zřízení celoevropských platforem pro zajištění výkonové rovnováhy, včetně ustanovení o postupu vypořádání a algoritmu, umístění, údržbě a podpoře. Náklady v rámci varianty 2.B představují náklady na vývoj ve výši **76,1 až 96,4 milionu EUR** a další roční provozní náklady ve výši **1,8 až 4,6 milionu EUR**. Zainteresovaným stranám mohou případně vzniknout určité dodatečné náklady v souvislosti se změnou některých postupů pro zajištění výkonové rovnováhy v novém systému, ale také úspory nákladů, jelikož bude existovat více harmonizovaných produktů a služeb v celoevropském měřítku.

**Jaký bude dopad na malé a střední podniky a na konkurenceschopnost?**

Nařízení usnadní zapojení obnovitelných zdrojů energie a odezvu na straně poptávky na trzích pro zajištění výkonové rovnováhy. Očekává se, že zvýší konkurenceschopnost unijních poskytovatelů technologií, např. v elektrotechnice a elektronice, v nichž působí především malé a střední podniky.

**Očekávají se významné dopady na vnitrostátní rozpočty a správní orgány?**

Cílem nařízení bude zlepšit koordinaci mezi provozovateli přenosových soustav vytvořením transparentnějších a harmonizovaných pravidel. Očekává se, že to omezí a zjednoduší účast na trhu pro zajištění výkonové rovnováhy.

**Očekávají se jiné významné dopady?**

Jiné významné dopady nejsou očekávány.

**Proporcionalita?**

Varianta 2.B ve spojení s variantou 1.A dosahuje rovnováhy mezi zlepšením celkové konkurenceschopnosti, účinnosti a spolehlivosti trhů s elektřinou a umožněním přechodu k nízkouhlíkové výrobě energie a současně podporuje evropskou spolupráci a ponechává prostor pro vnitrostátní provádění.

## D. Návazná opatření

**Kdy bude tato politika přezkoumána?**

Nařízení obsahuje konkrétní ustanovení týkající se sledování úspěšnosti navrhovaných opatření. Na základě tohoto sledování a s ohledem na další vývoj trhů s elektřinou a zřízení celoevropských platforem pro zajištění výkonové rovnováhy se Komise v budoucnu může rozhodnout pro změnu navrhovaného nařízení. Nařízení (ES) č. 714/2009 stanoví výslovné právo zainteresovaných stran navrhovat změny.